

ROSKILDE STIFT † SOMMER 2025

PALLADIUS

Interview med
biskoppen

Unges
mistrivsel

At møde sorgen
på kirkegården

– Velkommen – til magasinet Palladius

Sjælesorgenskirke – denne vision er nu velkendt i hele Roskilde Stift. Men hvad betyder det i det kirkelige liv? Hvordan udfoldes det i konfirmandlokalet? På plejehjemmet? På kirkegården? De ny menighedsråd er sat til at fremme kirkens liv og vækst. Hvordan arbejder vi med det i praksis?

I dette nummer af magasinet *Palladius* har vi stillet skarpt på arbejdet med at gøre Roskilde Stift til et demensvenligt stift gennem et interview med Lillian Jordan Nielsen, som er sognepræst og gerontokonsulent i Roskilde Stift.

Det er en ambition, at magasinet *Palladius* skal henvende sig til alle, der har berøring med stiftets arbejde.

Det er meget bredt, for det er i virkeligheden alle og enhver. Et af de steder, hvor det sker, er på kirkegården. Graver Lone Hage Rasmussen, Karise og Alslev kirker, skriver eksistentielt om erfaringen med dagligt at møde mennesker i sorg. I et essay fokuserer Lars Ulrik Jensen på unges mistrivsel.

Det er også ambitionen for magasinet *Palladius* at spejle det mangefacetterede arbejde, der udfolder sig på tværs i stiftet. Derfor kan man også læse om konfirmandtræf, om KURS – Roskilde Stifts undervisningstilbud til den, der gerne vil grave et spadestik dybere, når det gælder kristendom, om religionsmøde i DinTro-MinTro og om Stiftsdagen.

Som noget nyt vil der være en klumme i magasinet fremover. Det er hensigten, at flere skal komme til orde i klummen. Denne gang er det stiftets ny teologiske konsulent, Eva Smedegaard Eland, som også er sognepræst i Jystrup-Valsøllille pastorat.

Magasinet indledes med et stort interview med biskop Ulla Thorbjørn Hansen. Her drejer det sig netop om at udfolde drømmen om være sjælesorgens kirke midt i vor tid, midt i livet på mange måder og med dybe teologiske rødder.

Velkommen til magasinet *Palladius*.

Lars Ulrik Jensen, ansv. redaktør

Udgiver:
Roskilde Stift,
Stændertorvet 3A,
4000 Roskilde
+45 4638 1920
kmros@km.dk

www.roskildestift.dk

Ansv. redaktør: Lars Ulrik Jensen
lauj@km.dk | +45 2213 5109

Redaktion: Lars Ulrik Jensen, Otto Lundgaard,
Eva Smedegaard Eland, Jeanette Capion og
Ulla Thorbjørn Hansen

Forside: Lone Hage Rasmussen arbejder som graver i Karise og Alslev kirker, hvor hun som kirkens repræsentant møder mennesker i sorg. Arrangeret foto: Lars Ulrik Jensen.

Korrektur: Lisbeth Grønberg
Layout & illustration: Sara Itkin | itkin.dk
Tryk: StiboComplete | Papir: MultiOffset®

Palladius online: rosildestift.dk/palladius

SoMe: Følg os på Instagram, Facebook og LinkedIn

Magasinet *Palladius* udsendes på vegne af stiftet og biskoppen – og betales af Stiftsrådet

Deadline for næste nummer er 1. august til lau@km.dk

Titel: Palladius (Trykt udgave)
ISSN 2794-7068

Titel: Palladius (Online)
ISSN 2794-7076

– Indhold –

4 Biskoppen på slap line i en samtale om "Sjælesorgens Kirke"

Eva Smedegaard Eland interviewer biskop Ulla Thorbjørn Hansen

12 Glimt fra livet på kirkegården

Lone Hage Rasmussen, graver i Karise og Alslev

14 Unge mistrivsel

Det har aldrig været let at være ung. Det ved enhver, der har været ung.

16 Et demensvenligt stift – Hvorfor og hvordan?

Interview med Lillian Jordan Nielsen, gerontokonsulent

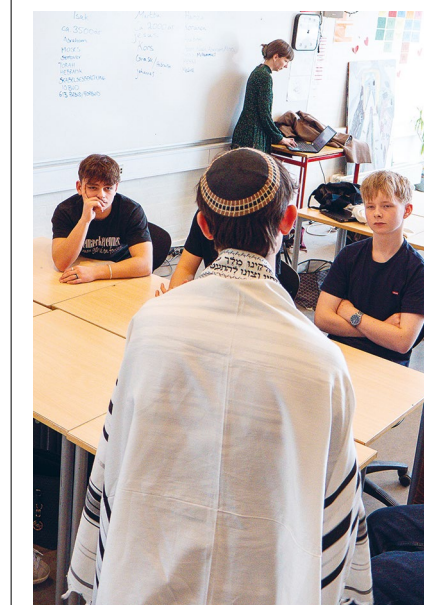
20 Konfirmandtræf – magiske øjeblikke

Anita Obeling Kring, religionspædagogisk konsulent

22 Stiftsdagen 2025 – Fra oldkirken til kirke i dag

24 KURS – kursus og kompas til kristendommen

Interview med kursusleder Carsten Mulnæs

26 Ansigt til ansigt med troen

Om DinTro-MinTro

29 Vidste du ...

31 Klummen

Eva Smedegaard Eland, teologisk stiftskonsulent i Roskilde Stift

Biskoppen på slap line i en samtale om “Sjælesorgens Kirke”

Teologisk stiftskonsulent Eva Smedegaard Eland mødtes med biskop i Roskilde stift Ulla Thorbjørn Hansen tirsdag i påskeugen for at tale om strategien for Roskilde Stift. “Kirke i vor tid – Sjælesorgens Kirke”. Det kom der følgende interview ud af.

Tekst: Eva Smedegaard Eland, teologisk stiftskonsulent i Roskilde Stift
Foto: Søren Lagoni

Store ord

Det er tirsdag mellem palmesøndag og påskedag. Mange har benyttet lejligheden til at holde ferie. Der er derfor stille i det Gule Palæ i Roskilde. Mere stille end normalt på en tirsdag eftermiddag, hvor palæet ellers normalt vrirler med folk. Og det er her, at vi, biskop Ulla Thorbjørn Hansen og teologisk stiftskonsulent og sognepræst Eva Smedegaard Eland, kunne finde en rolig stund til en uformel samtale om strategien for Roskilde stift: Kirke i vor tid. Sjælesorgens Kirke.

Vi bliver hurtigt enige om, at der har været sagt og skrevet meget om visionen de forgangne par år. Så ny kan man ikke kalde den. Men alligevel er der mange, som ikke rigtig kender den endnu. Nogle er nye. Der kommer nye mennesker til hele tiden, blandt andet jo helt nye menighedsrådsmedlemmer. Og lokalt har vi ikke nødvendigvis taget os tid til at gå i dybden med den. Men sagen er jo også, at strategien allermest handler om en fælles bevidsthed. Den skal hjælpe alle os med at sætte ord på, hvad det vil sige at være “Kirke i vor tid”.

For Ulla er *kirke* i vor tid en sjælesørgerisk kirke. Fordi “sjælesørgeren fra

“

Men sagen er jo også, at strategien allermest handler om en fælles bevidsthed. Den skal hjælpe alle os med at sætte ord på, hvad det vil sige at være “Kirke i vor tid”.

det høje” vil, at vi skal være sjælesørger for hinanden, og at vi skal have et fællesskab, der peger på, at én, Jesus, er gået i døden for os, og at vi skal være der for hinanden.

Det er store ord. Og i denne samtale, der vil vi prøve at få svar på en række spørgsmål, som gerne skulle gøre os klogere på, hvordan den skal forme vores arbejde? Er der noget, som vi skal gøre anderledes end før? Eller er den blot ord på et stykke papir, som kan fortælle om det, vi allerede har gang i?

Jeg havde inden denne tirsdag fået hjælp til at formulere relevante spørgsmål fra nogle, som så med friske øjne på strategien. Jeg havde bedt en nytiltrådt provst og et nyt menighedsrådsmedlem om at læse strategien. Hvad kunne de have lyst til at spørge Ulla om? Efter samtaler med dem, var jeg klar til at spørge Ulla ud om strategien.

Hvad det ikke er

Hvordan sætter strategien sjælesorgens kirke retning for os?

Jeg er selv blevet spurgt om, hvad sjælesorgens kirke ikke er? Altså, hvis alt, hvad her er beskrevet, er sjælesorgens kirke - hvad er sjælesorgens kirke så ikke? Det er ikke en kirke, hvor det gælder om at konkurrere internt om at være størst, mest eller bedst. Slet ikke faktisk - da slet ikke på bekostning af andre. Vi har derudover en opgave, som indebærer, at vi distancerer os fra at være ren "kustode kirke" og ren underholdning. Vi skal værne om det, som vi har fået overleveret fra slægt til slægt. Vores tradition, kultur og historie - vores

“

Det er ikke en kirke, hvor det gælder om at konkurrere internt om at være størst, mest eller bedst. Slet ikke faktisk - da slet ikke på bekostning af andre.

kirke. Men vi skal ikke gøre det alene med et historisk perspektiv, som museum. Vi skal være nærværende i tiden for at kunne give skatten videre til de næste generationer. Helligånden - sjælesørgeren fra det høje - møder os og virker i os, når vi er i kirke - og er med os, når vi går ud af kirken, så vi som disciplene på vej til Emmaus i sin tid, får lyst og mod til at dele det gode budskab med andre.

Når det sker, kommer vores kirkeliv til at afspejle Guds nærvær i os.

**Sjælesørger fra det høje,
hold med os et vågent øje,
vogt de små for falk og høg!
Væk de dorske, styrk de svage,
tugt de trygge, trøst de spage,
gør os daglig husbesøg!
Dan vort hjerte, løs vor tunge,
så vi bede, så vi sjunge
yndelig i Jesu navn!**

(DDS 294, Grundtvig)

Hvorfor ikke "fællesskabets kirke"?

"Kirke i vor tid" er et udtryk de fleste kan forstå, men sjælesorgens kirke er for nogle et lidt mindre velkendt begreb. Hvorfor sjælesorgens kirke og ikke fællesskabets kirke?

Det er ikke et hvilket som helst fællesskab. Det er et fællesskab, som konstitueres af fællesskabet med Kristus. Korset er i centrum. Sjælesorgens kirke skal rumme det, som Jesus viste os i sit virke her på jord og skal pege os i retningen, som han viser os med sin død på korset for vores skyld. Sjælesorgens kirke er større end fællesskabets kirke. Selvom fællesskabets kirke er en stor del af det, så er Helligånden en konstituerende del af dette fællesskab. Sjælesørgeren fra det høje omslutter de Helliges fællesskab. Vi kommer ikke og skal ikke komme udenom treenigheden, Fader, Søn og Helligånd i kirken.

“

Og det er også det, kirken kan, bygge folk op i grunden, så der er noget at stå imod med, når det bliver svært.

Undren

Hvordan kan strategien vække undren?

Det er som sagt Helligåndens virke, der står centralt i alt, hvad vi laver. Det levende ords forkyndelse. Vi skal lade vores undren udspringe af Guds ord, Bibelen. Eller vi skal belyse nutiden med Bibelens ord og dermed undres. Vi skal ikke alene selv skabe sjælesorgens kirke, men gøre det med ydmyghed over for netop Åndens virke. Så vil vores kirkeliv inden for

rammen af sjælesorgens kirke altid forblive åbent. Sprækkerne, vores undren, skal komme derfra.

Hvilken undren ligger til grund hos dig selv?

Min egen erfaring er, at vi som kirke gør en forskel. Sjælesorgens kirke. Der bliver regnet med os. Fordi folk instinktivt kan mærke behovet for sjæleomsorgen. Omsorg for sjælen. Ikke blot som 1:1 samtaler med en præst, men i form af at deltage

i gudstjeneste, høre god musik, få undervisning og deltage i andre af kirkelivets fællesskaber. Strategien sætter konkrete ord på vidnesbyrd, diakoni og fællesskab i kirken. Når f.eks. statsministeren udtaler, at vi skal åndeligt opruste, så er svaret jo "Ja", men det har vi hele tiden skullet. Og det er også det, kirken kan, bygge folk op i grunden, så der er noget at stå imod med, når det bliver svært.

**Det fredens ord ved dåbens bad
den bange sjæl gør barneglad,
det fredens ord hver Herrens dag
gør rolig midt i våbenbrag.**

(DDS 676, Grundtvig)

Hvad bekymrer dig?

Ligegyldighed om kirkens opgave og rolle. Hvis den ikke er vigtig for os selv og værd at give videre. Selvom Gud kan og vil selv, så bekymrer det mig alligevel, hvis vi ikke tror på kirken som nødvendig og meningsfuld. Men måske i stedet tror, at vi skal leve op til en masse. Underholde. Vi kan hvile i traditionen, ritualer, men også være åbne over for nye behov. Samtidig.

Retorikken omkring hvorfor vi gør, det vi gør, er vigtig. Dåb ikke for at få flere medlemmer. Der sker noget for det barn. Den nye sjæl i verden gives

en god start. Brudeparret får en god start på ægteskabet. Begravelse. Der siges værdigt farvel, men der gives også ord med på vejen til de efterladte. Ritualerne er for de levende. De, der deltager, gives noget med ved de kirkelige handlinger, som de bærer med ud i livet. Det skal vi tro på. Det må ikke blive ligeegyldigt.

Nødvendigheden af en strategi

Har du nogle drømme om, hvordan strategien kan blive brugt i menigheden?

Give et fælles sprog på det, som vi allerede gør. Medvirke til dialog om hvorfor vi gør, det vi gør. Hvor mange koncerter kontra bibelkredse og bønnegudstjenester. Den skal gerne hjælpe os med at tage bevidst stilling. Så vi ikke bare sætter hak, fordi vi får mange i kirke til en aktivitet. For det er afgørende at stille sig spørgsmålet: Hvor mange har egentlig hørt Gud tale til sig og har det med sig? Har med sig, at de ikke er alene. Føler sig mindre ensomme på vej hjem end på vej derhen.

Har du selv, som præst og provst, savnet en strategi?

Måske ikke direkte, men jeg har savnet, at vi har samarbejdet mere på tværs af stiftet. Jeg har savnet en bevidsthed om kirkens relevans som netop sjælesorgens kirke. Herunder har jeg savnet flere tilbud om kristendomsundervisning for unge og voksne. For sjælesorgen er så meget mere end samtaler. Det er dannelse. Som f.eks. KURS-programmerne er en del af.

Kirken er ikke kun bygninger. Med over 70% som medlemmer er vi også ånd. Så vi skulle måske have mere

“

Hvor mange har egentlig hørt Gud tale til sig og har det med sig? Har med sig, at de ikke er alene. Føler sig mindre ensomme på vej hjem end på vej derhen.

fokus på dannelse. Når man, som statsministeren, kalder på åndelig oprustning i folkekirken, så kan det desværre komme til at lyde forkert, når man samtidig vil afskaffe store bededag, latin i skolen, skærer ned på teologistudiet osv. Og i den sammenhæng er det vigtigt, at vi får ord på, hvordan vi gør en forskel. Også i vor tid, hvor også åndelig oprustning

er relevant. Strategien er tænkt som opbakning til dem, som gerne vil lave sjælesorgens kirke.

Dåb og nadver

Hvordan ser du sakramenternes rolle i sjælesorgens kirke?

Vi har kort berørt dåb. Det er afgørende for mig at fastholde, at der sker noget i dåben. Der gives en god be-

gyndelse for sjælen. Der lægges ord til barnet. Nadveren er en understøttelse af det, der skete i dåben. De to sakramenter viser hen til hinanden.

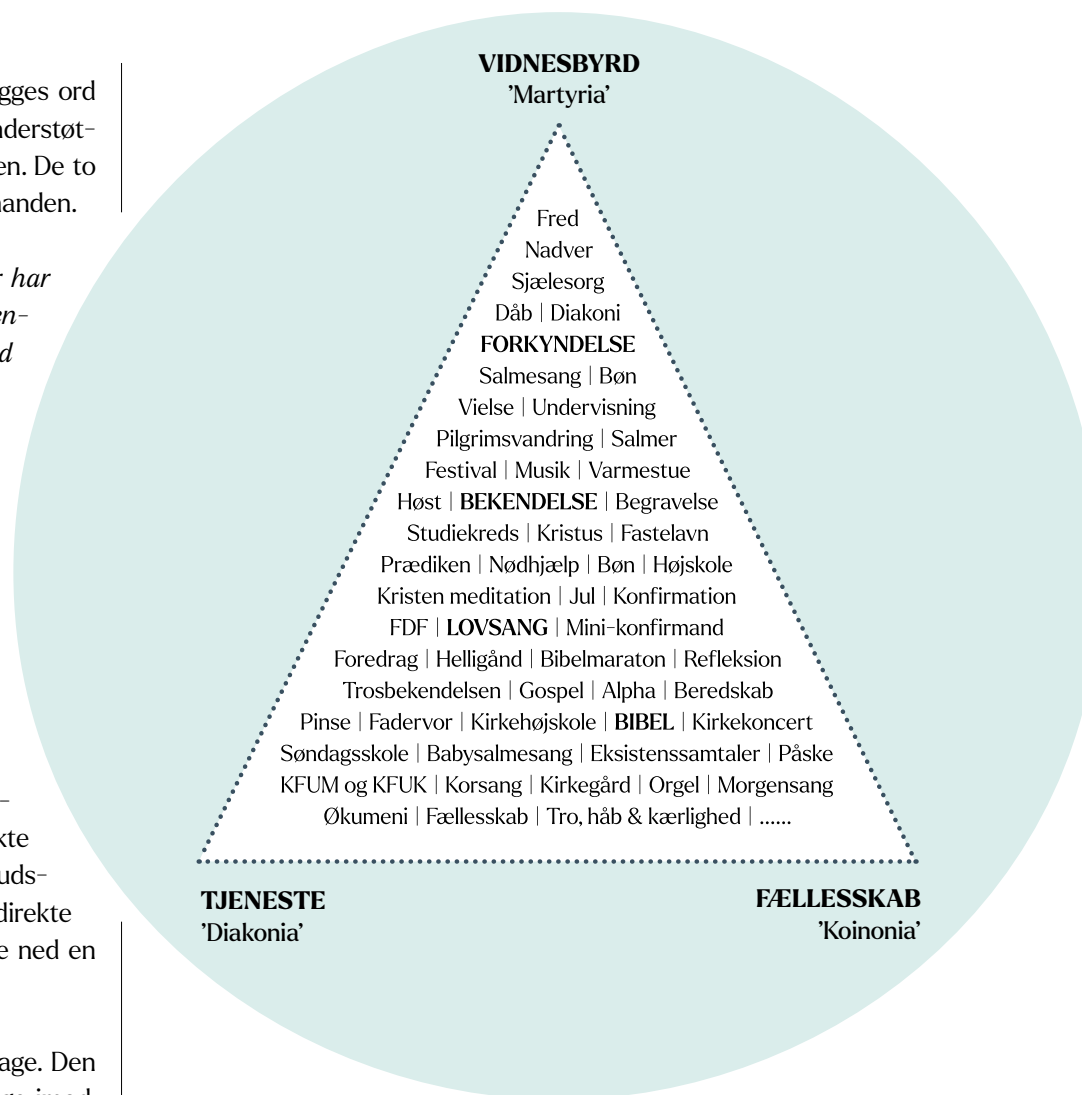
Når du selv får nadver eller har delt nadver ud og efterfølgende knæler ved alteret. Hvad falder dig så ind? Hvordan er det sjælesorg for dig?

Når jeg selv har delt ud og efterfølgende modtager nadveren, så falder "Gud forbarm dig over mig" mig ofte ind, som min bøn til Gud i den stund. Som en bøn om, at løftet i nadveren også gælder mig. Som almindelig kirkegænger er det vigtigt for mig med denne stund, hvor der tales direkte til mig. Hvis andre dele af gudstjenesten ikke har talt så direkte til mit liv, så er det at knæle ned en stund betydningsfuldt.

Det er en stund til at modtage. Den åbne hånd rakt ud for at tage imod. På Færøerne har jeg oplevet at brødet bliver lagt direkte i munden, når man knæler ved alteret. Denne modtagelse af brødet var for mig en stærk oplevelse.

Altergangen giver en oplevelse af ikke at være alene. Det at knæle ned betyder meget for mig. Tiden til at sætte ord på ens egen situation og oplevelsen af Guds nærvær. Her loves vi at Jesus er til stede. Den oplevelse kan være sværere at få ved aftenbønnen hjemme ved sengekanten.

I visse situationer og tidspunkter i mit liv, kan jeg finde på at slå korsets tegn

for mit bryst for på den måde at forsøge at tage det til mig. Som en bøn om, at Guds nåde og barmhjertighed også må gælde mig. Det gør jeg ikke så tit. Men det sker.

Som en trebenet malkeskammel

Trekanten og cirklen rundt om (se tegning fra strategien). Hvor kommer den fra og hvad betyder den for dig? Det er en gammel tradition at sige, at kirken har tre teologiske grunddimensioner, der hører med til kirken med samme nødvendighed som de tre ben på en trebenet malkeskammel:

Reference til tegningen fra strategien: Illustrationen inspireret af den trebenede malkeskammel fra Hans Raun Iversen i hans bog "Ny praktisk teologi – kristendommen, den enkelte og kirken", s. 387.

martyria (Kristusvidnesbyrdet), diakonia (tjenesten) og koinonia (fællesskabet). Mangler det ene ben, så vælter skamlen – eller kirken. Midt i trekanten har vi bibel og bekendelse, forkyndelse og lovsang, som på græsk kan kaldes leiturgia. Hvis vi så tegner en cirkel rundt om trekanten og kalder det hele "Sjælesorgens Kirke",

så er det med til at understrege, at kristen sjælesorg er en dimension, som må præge alle sider ved kirkens virksomhed. Det sjælesørgeriske sigte skal være til stede i prædikener, liturgi, diakoni, musik, samtale og oplysende undervisning, men også i hele den måde, vi rent praktisk er kirke på”.

Og undervejs i arbejdet med strategien, så skete der også det, at jeg en dag sad i Viborg Domkirke. Jeg så op og fik øje på netop trekanten med en cirkel rundt om. Sjælesorgen omslutter treenigheden af vores opgave og dybest set, så handler det om Gud Fader, Søn og Helligånd som virker i os både at ville og at virke. Cirklen og trekanten handler dybest set om

sjælesørgeren fra det højes – Guds riges hellige tilstedeværelse for os og med os. Det handler om tro, håb og kærlighed. Sagt med ord af Grundtvig: “Midt iblandt os er Guds rige med Guds Ånd og i Guds ord, i Guds menighed tillige: gæster ved hans nådebord.” Og så bærer Viborg Domkirke en historie fra min barndom. Det gav derfor god mening for mig, at den lige viste sig for mig der.

Vil du dele den historie fra din barndom?

Ja! Min far tog os som børn rundt i det ganske danske land for at se en lang række kirker. Herunder Viborg Domkirke. Og den dag, da jeg var ikke ret gammel, måske 4-5 år, blev jeg væk i kirken. Som i helt væk. Mine forældre

kunne ikke finde mig, fordi jeg var helt fortabt i Joakim Frederik Skovgaard's fantastiske billeder. Min far har siden flere gange fortalt, hvordan jeg blev fundet vandrende rundt med nakken bøjet helt bagover. Ganske fortabt for omverdenen og havde ikke opdaget, at jeg var blevet væk. Det var jeg måske egentlig heller ikke.

Drømme

Hvordan drømmer du om, at Roskilde Stift ser ud om fem år?

Der sker meget godt overalt i stiftet. Min drøm kunne godt være, at vi var bedre til at fortælle om det. Mere opmærksomhed på, at man kan få dannelse i folkekirken. Kirken er landets måske største kulturinstitution. Men vi skal blive bedre til at pege hen

“

Så har jeg også en drøm om, at når man går ind i en kirke, så vises man hen til et fællesskab, som man kan blive en del af.

på alt det gode, vi gør. Forhåbentlig kan vi centralt i stiftet, med en ny struktur for udvalgsarbejdet og en netværkskoordinator ansat under stiftsrådet, også hjælpe med til den koordinerende indsats.

Så har jeg også en drøm om, at når man går ind i en kirke, så vises man hen til et fællesskab, som man kan blive en del af. Hvordan undgår vi, at folk går hjem mere ensomme end de kom? Jeg drømmer om, at der bliver flere tilbud også til de unge, så de kan komme til at føle sig hjemme i kirken.

Og jeg drømmer om, at det diakonale arbejde må blive prioriteret, og at der bliver arbejdet blandt migranter f.eks. ved at der bliver arrangeret flere internationale gudstjenester i kirkerne i Roskilde Stift. Kirken består af levende mennesker, og den lokale kirke er helt afgørende her. Drømmen ligger lokalt. De lokale fællesskaber i kirken kan gå ud og være kirke andre steder. Så kristendommen deles ud i idrætsforeninger, på arbejde, i skolen. Min drøm er nok i virkeligheden, at vi repræsenterer kirken i livet, dér hvor vi hver især har vores gang. At det enkelte medlem af kirken bærer den kristne tro med sig.

Kun derved kan vi lykkes med at være sjælesørgere for hinanden – medvandrere for hinanden på vejen.

Den opgave kan vi hente kræfter til i kirken, ved gudstjenesten. Og vi kan hente hjælp fra Gud, når vores egne kræfter ikke slår til. Ja, kirken kan ses som et slags beskyttelsesrum eller et felthospital, hvor vi tager os af de problemer, som mennesker kæmper

med – et frirum – et pauserum – et sted, hvor vi kan tale åbent om frygt for verdens tilstand, men også stå sammen i bøn for fred og forsoning. Vi skal insistere på håb og handlekraft – også når det ser umuligt ud. Kirken skal være et rum for ethvert menneske – uanset politisk eller religiøs baggrund – hvor vi kan søge hjælp og håb i fælles bøn.

Glimt fra livet på en kirkegård

Minder er ikke stabile; hvad er fantasi og hvad er ægte? Frygten for at glemme lægger sig som en angst for at miste. Kirkegården er en ramme om sorg for de mange mennesker, der færdes på den. En graver fortæller.

Tekst: Lone Hage Rasmussen, graver i Karise og Alslev kirker

Foto: Lars Ulrik Jensen

Et minde

Hortensiaen var blå, med cellofan om. Den stod på bordet til min oldemors fødselsdag. Jeg selv var en lille pige på 10 år, som drøede rundt med de andre børn og satte sugerør sammen, så vi kunne drikke sodavand på en sjov måde. De tynde sugerør er ikke længere i handlen, kontakten med grandkusinerne er væk, min oldemor er død, og måske stod der ikke en hortensia på gavebordet, men jeg elskede hortensia i mange år derefter.

Min mor vil nedlægge gravstedet nede på Lolland, der er langt fra Sjælland, og det er dyrt. Jeg vil bevare det. Huset er jævnet, arvelampen kasseret, puden har mistet duften, jeg savner duften. Jeg må huske at spørge min mor, om mindet med hortensiaen er ægte, jeg må huske at spørge, mens tid er!

Det skrøbelige liv

I dag er jeg selv en voksen kvinde på 45 år, som har fem børn og lidt fami-

lie tilbage. Jeg er i den livsfase, hvor jeg begynder at få hjælpefunktioner hos mine forældre, men hvor jeg også har meget arbejde med mine børn og samtidig et fuldtidsjob som graver og en bil, som drøner rundt 30.000 km om året. Dertil kommer lidt sparsom fritid til mine fritidsinteresser, behovet for motion og træning og kærestetid.

Jeg har fået en bevidsthed om livets skrøbelighed, så jeg kniber en tåre, når jeg ser på Facebook, at et ægtepar har mistet deres store barn i en bilulykke. Medfølelsen, som kammer over i frygten for selv at miste, blandes med angsten for ensomhed, smerten ved skyld, skammen og fremtidige konfrontationer ved mødet med tilfældige sørgende mennesker.

“

På arbejdet siger jeg ofte til medhjælperne, at en bisættelse ikke kan laves om.

Tid til mennesker

På arbejdet siger jeg ofte til medhjælperne, at en bisættelse ikke kan laves om. Flaget skal på halvt fra morgenstunden, alt skal være klart en time før. Vi må ikke forhaste os, for bag efter kommer folk ind igen efter jakker, og de vil tage endnu et billede af blomsterne. De skal ikke møde kirkepersonalet et minut efter handlingen i gang med vittigheder og have travlt med at komme hjem.

Vi skal også have to minutter til ham på kirkegården. Han er utrøstelig, har mistet for mange. Det var ikke hans tur først, siger han og kigger på stenen. Han er en af dem, som ikke kommer i kirken. Det er for hårdt. Mindet om kisten på gulvet stopper ham i døren. Vi har forsøgt at lokke ham med i sorggrupper eller samtaler med præsten, men det vil han ikke. De to minutters snak med os dagligt, at blive set, at være kendt, trøster og glæder, er trygt. Når den store kirkegårdslåge står åben ved han, at hans afdøde får selskab af endnu én snart. Han kender rutinen, og sorgen.

Den yngre mand hilser i det skjulte, han skal skynde sig hjem til sit barn. Det var tidligt at miste. Vi hilser, men

der er ikke snak, endnu. Den ældre kvinde betaler os for at passe gravstedet, men kommer selv og gør det, fortæller om blomsterne, hver dag. En ældre mand mødte jeg sent på dagen. Det er fordelen ved, at jeg har frihed til at arbejde på mærkelige tidspunkter. Rosen på graven var fra haven. Hans kone elskede haven.

Klager og følelser

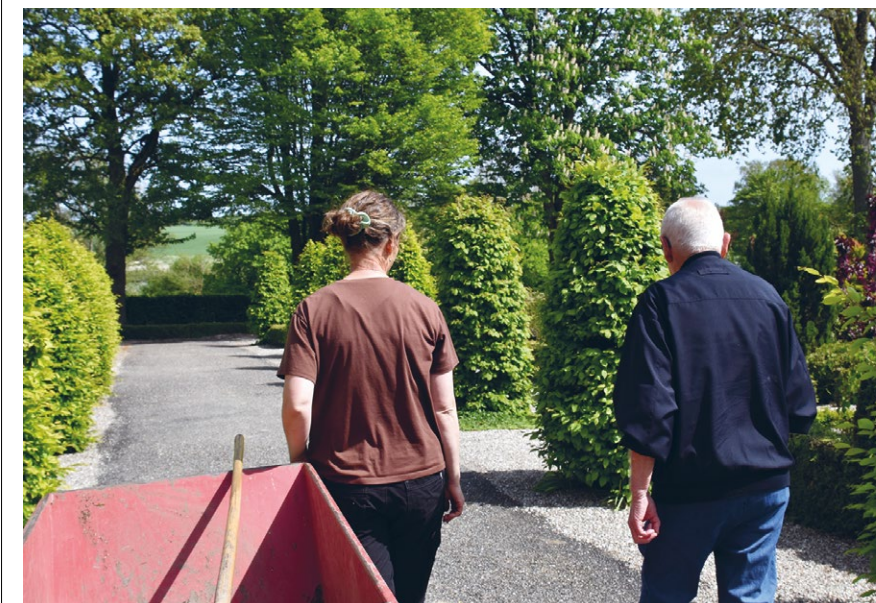
Det er blomsterne folk taler om. Det er også dem, som giver os klager. Jeg får mange klager hvert år. Hvis det bare var, fordi der var ukrudt på grav-

stedet, et reelt stykke arbejde jeg ikke havde udført, men det er det ikke. Gravsteder er følelser, det er deres kære, som ligger der. Ligger båndene på kransene forkert på graven, klages der. Har jeg ved en fejl smidt en lille betonskulptur ud, som var krakeleret af vinterens frost, klages der. Står en buket en dag for længe, så den er vis-sen, klages der, står den for kort tid, klages der også.

30 år efter dukker sorgen op igen, når gravstedet enten skal nedlægges eller fornyes. Det giver også klager, for pri-serne er steget siden sidst.

Men han er altid taknemmelig, det er de fleste. Da han brækkede hoften, undrede vi os over, hvor han blev af. Vi ser folk, og er de der ikke, ser vi det også. Naboen kom et par dage efter, han havde bedt hende om at sige, at han kom igen, når han kunne gå.

Sådan er vi på kirkegården, vi har styr på både de døde og de levende.

Unge mistrivsel

Det har aldrig været let at være ung. Det ved enhver, der har været ung. Usikkerhed, længsel og ensomhed har alle dage været ungdommens følgesvende. Men hvor mistrivsel tidligere var et fænomen blandt unge udsatte, er det nu blevet normalt at tale om mistrivsel blandt unge generelt.

Tekst: Lars Ulrik Jensen

Dagen efter folketingsvalget i 2024 tog statsminister Mette Frederiksen temaet fra valgkampen om unges mistrivsel op.

“Alle partier er enige om, at den sårbarhed og mistrivsel, vi ser blandt børn og unge, er en del af valgets tale. Det bliver en hovedopgave for os. Løsningen er ikke, at flere børn skal til psykolog. Løsningen er at forebygge, at den sårbarhed og mistrivsel overhovedet finder sted,” sagde Mette Frederiksen.

Men inden talen falder på, hvordan man forebygger unges mistrivsel, skal omfanget og karakteren af emnet indkredses.

En ny moral

Højskolelærer Christian Hjortkjær, Silkeborg Højskole, satte i sin bog *Utilstrækkelig* fra 2020 fokus på de nye krav, som unge bliver mødt med fra barnsben. Med ord som “påbuds-

“

Det, vi i dag er vidne til,” skriver Christian Hjortkjær, “er et bemærkelsesværdigt overlap mellem det protestantiske kald til at nyde sin pligt og forbrugersamfundets pligt til at nyde.”

reklamer”, “påbudstøj” og “påbuds-følelser” sætter Christian Hjorthøj fingeren på karakteren af de krav, børn og unge mødes med. Unge skal ikke tilpasse sig. De skal stå frem, være unikke og “Just do it” som det hedder i et reklameslogan for sportstøj. Forældre siger i dag til deres børn, at de ikke vil blande sig i, hvad deres børn vælger. Til gengæld får de at vide, at de skal gøre det, de har lyst til, og at de skal nyde det.

Dermed bliver børn og unge i dag sat fri af tidligere tiders autoritære opdragelse. Men friheden er kun tilsyneladende ifølge Christian Hjortkjær, for de bliver i stedet udsat for en ny moral, som er langt mere indgribende, fordi den ikke handler om deres handlinger – men om deres følelser. “Det, vi i dag er vidne til,” skriver Christian Hjortkjær, “er et bemærkelsesværdigt overlap mellem det protestantiske kald til at yde sin pligt og

forbrugersamfundets pligt til at nyde. Det er derfor, det at være smilende, optimistisk og begejstret i dag opleves som en pligt, som noget, jeg skal leve op til. Og det er i sidste instans derfor, jeg føler mig utilstrækkelig, når det ikke lykkes for mig at være lykkelig (nok).”

Eksistentiel forståelse i stedet for sygeliggørelse

Joachim Meier, som er ekstern lektor i pædagogisk psykologi ved Aarhus Universitet, vil i sin bog *En ny forståelse af unges mistrivsel* fra 2025 give et modspil til det, han kalder for sygeliggørelsen af unges liv. Det går for så vidt godt i spænd med Mette Frederiksens udsagn om, at det ikke gælder om at sende flere unge til psykolog. Joachim Meier kritiserer tendensen til at diagnosticere unges lidelse i et omfang, der ifølge ham gør mere skade end gavn, fordi den kan indfange de unge i et behandler-system, hvor de

“

...det fordrer en bevidsthed om, hvilke krav der er hensigtsmæssige og opbyggelige, og hvilke der ikke er.”

Joachim Meier

ikke hører hjemme. I stedet peger han på en eksistentiel forståelsesramme, hvor lidelse er en del af menneskelivet.

Unge i dag lever i det, som Joachim Meier beskriver som et enormt krydspres mellem hårde og bløde krav. Unge skal på en gang være den bedste udgave af sig selv og hvile i sig selv. Det giver ifølge forskeren de unge samvittighedskonflikter.

På den ene side får de unge at vide, at de kan maksimere deres fremtidsudsigter ved at få høje karakterer. På den anden side får de at vide, at de ikke skal være så fokuseret på deres karakterer, men finde ud af hvad de selv brænder for.

Til det siger Joachim Meier: “Det betyder ikke, at man i frygt for at overbelaste de unges samvittighed helt bør undlade at stille krav til dem. Men det fordrer en bevidsthed om, hvilke krav der er hensigtsmæssige og opbyggelige, og hvilke der ikke er.”

Hvordan forebygger vi unges mistrivsel

Både Christian Hjortkjær og Joachim Meier peger på det kierkegaardske begreb om opbyggelighed. Christian Hjortkjær skelner mellem det udmattende påbud, der kommer udefra og det opbyggelige påbud, der får en til at føle sig opløftet.

Problemet med opbyggelighed er, hvordan man formidler den, uden at det bliver til en ny løftet pegfinger, der udmatter i stedet for at give håb og livsmod. Joachim Meier afslutter sin bog med 10 pejlemærker, som er en blanding af anbefalinger og opmærksomhedspunkter i omgangen med unge. Pejlemærkerne skal først og fremmest inspirere til en eksistentiel tilgang til unges mistrivsel. Det handler i første omgang om at forstå og at give forståelse – ikke om at behandle. Christian Hjortkjær peger i slutningen af sin bog på animationsfilmen *Løvernes Konge*, hvor hovedpersonen Simba når frem til en eksistentiel forståelse af “hvem er jeg?”

Et nådigt blik

Begge de nævnte forskere lægger sig tæt op ad en sjælesørgerisk holdning til mødet med unges mistrivsel. Det handler for dem begge om at formidle en forståelsesramme for menneskelivet, der også ligger inden for rammen af en kristelig forståelse af livet som gave og opgave. Med Joachim Meiers ord: “Børn og unge skal på den ene side mødes af krav, men de skal på den anden side også mødes af et overbærende, tilgivende og kærligt blik – med andre ord af et nådigt blik, som de med tiden i bedste fald kan lære at rette mod sig selv.”

ET DEMENSVENLIGT STIFT – men hvorfor? – og hvordan?

Til gudstjenester og ældrearrangementer i sognene møder vi mennesker med en demenssygdom. Roskilde Stifts Ældre- og kirkeudvalg har igangsat projektet “Demensvenligt Stift”; men hvis vi med rette skal kalde os Sjælesorgens Kirke, er det vigtigt, at vi også har fokus på denne særlige gruppe mennesker. En gruppe, som er i stærk stigning alene af den grund, at vi bliver ældre – og at der bliver flere af os, også af de ældre.

Tekst: Otto Lundgaard
Fotos: Søren Lagoni

Demens er betegnelsen for den tilstand, man kommer i, når sygdom i hjernen svækker de mentale færdigheder.

I gamle dage blev demens betragtet som et alderdomstegn. Dement var noget, man blev, når man blev gammel og gik i barndom, sagde vi.

I dag er demens anerkendt som en sygdom – ja, som en folkesygdom, idet det anslås, at mere end 80.000 danskere lider af en demenssygdom. Det er korrekt antaget, at risikoen for demens stiger med alderen; men demens skyldes altid sygdom.

Om 15 år – i en fremtid, der ikke ligger langt væk – vil endnu flere danskere

leve med sygdommen. Et estimat for 2040 ligger på 145.000 demensramte, næsten dobbelt så mange som i dag. Det er en stigning, der *også* kan forklares som en følge af en befolkningsudvikling med flere ældre. Men det er immervæk en stigning, der indebærer store udfordringer fx med hensyn til at

sikre bedre udredning og behandling af mennesker med demens.

På landets plejecentre og i kirken kan vi blive klogere på demens og på, hvordan vi skal kunne tage hånd om vores demente medmennesker.

Roskilde Stifts Ældre- og kirkeudvalg har hen over foråret indbudt til informationsmøder i hvert provsti om at møde mennesker med demens. PALLADIUS tog med til et af dem.

Se mennesket før sygdommen

Mennesker er sociale væsener. Vi er afhængige af samspil og kommunikation med andre for at fastholde vores identitet og tilhørsforhold i fællesskabet.

“Vi ser mennesket før sygdommen, og vi skal fokusere på det, der går godt,” fortalte Egil Maigaard og påpegede, at mennesker med demens har en hel livshistorie bag sig og er voksne mennesker, der skal mødes med respekt.

Selvom man som følge af sygdommen er ved at afvikle flere af sine funktioner og bl.a. rammes af sanse-

ændringer, så kan der stadig være en del at bygge på. Man kan ikke lære noget nyt; man mister ligeledes initiativ og evner til at sætte handlinger i gang, men man kan lade sig tage ved hånden og lade genkendeligheden være med til at sætte rammerne for det gode møde.

“Velkommen, Anna.”
“Du skal sidde her.”
“Vejret er fint, ikke?”
“Her er der kaffe.”
“Nu skal vi synge en sang.”

Ovenstående er gode eksempler på anerkendende kommunikation i form af korte sætninger, som er talt klart og på baggrund af en god stemning – af et “Jeg vil dig gerne”. Det gavner ikke at møde det demente menneske med alt for mange informationer, forjaget og på én gang. Eller i et decide-

ret barnesprog, der taler ned til folk. Demente skal føle sig set. Hvis nogen kommer for at komme, så anerkend dem for det. Smil. Vær rolig. Vær til stede. Det er bedre at invitere end motivere, forklarede Hanne Bøje Christensen:

“Det er ikke resultatet, vi skal se på, men vi skal byde ind og være sammen. Derfor skal mennesker med demens have tid. Vent på dem og vær langsomme sammen. For du er værd at vente på som menneske.”

Det ville være nemt med en enkel opskrift på, hvordan vi gør, når vi som kirke og medmennesker tager imod demente ved gudstjenester og møder. Demenskoordinatorerne måtte med beklagelse erkende, at en sådan opskrift ikke findes; men omvendt skal det ikke tage modet fra nogen. Folkekirken rummer kompetencer og aktiviteter – som sang og musik i trygge omgivelser – som kan skabe et tiltrængt pusterum i hverdagen, både for de demensramte og de pårørende.

Som kirke har vi også vores at give.

Vi er hinandens hænder og fødder

Det er også, hvad stiftets Ældre- og kirkeudvalg arbejder på, bekræfter udvalgets tovholder, sognepræst Lillian Jordan Nielsen.

Hun fortæller til PALLADIUS, at man i udvalget er klar over, at vi som kirke kan gøre rigtig meget, men også at vi ikke kommer så langt, hvis ikke vi er klædt på til at vide noget om, hvordan man støtter mennesker med demenssygdom.

“Dem, vi især gerne ville se til informationsmøderne, er kirkens medarbejdere, altså dem der møder mennesker med en demenssygdom i den tidlige eller lette fase af sygdommen,” fortæller Lillian Jordan Nielsen, “og det er faktisk nogle ganske få ting, vi skal vide, for at kunne støtte de mennesker, så de bliver ved med at komme her.”

Gravere og kirketjenere, organister og kirkesangere hører til blandt dem, der kender menigheden. De sætter ansigt på kirken, i dette tilfælde også et imødekomende ansigt, der tager imod og hjælper til. Lige som kirkegængere kan.

“De kan se, at der kommer nogen, som de skal åbne døren for. Nogen, der skal have en hånd at holde i på vej op til nadveren, eller en salmebog, der skal slås op i,” forklarer Lillian Jordan Nielsen og fremhæver, at for at få blik for den støtte, man kan give, må man vide noget om demenssygdommen.

“Det, der er det særlige ved sygdommen, er, at de ramte ligner sig selv i

mange år, så man faktisk ikke kan se på dem, at de er syge. Halvdelen af dem, der får sygdommen, mener ikke selv, at de fejler noget.”

Mennesker med fremskreden demens kan ikke få forklaret, hvad de gør, men de kan guides. Vi er jo hinandens hænder og fødder, fortæller Lillian Jordan Nielsen.

“Det kan man også opleve på kirkegården, hvor vi hører om gravere, der undrer sig over, hvorfor mennesker vander et gravsted, som ikke er 'deres'. Der skal man ikke bryde ind og

sige til den ældre dame, at “Dér ligger din mand ikke”. I stedet skal man bare glæde sig over, at der kom vand på gravstedet.”

Jeg spørger til sidst, om informationsmøder om demens kan tænkes at blive obligatoriske for alle kirkelige ansatte.

“Det ville jo være dejligt,” svarer Lillian Jordan Nielsen og udtrykker sin taknemmelighed over, at menighedsrådene har taget godt imod mødeindkaldelsen og har sendt deres medarbejdere af sted til møde i arbejdstiden.

Måske et årligt onlinemøde ville være en idé. For lige som med brand- og førstehjælpskurser er det godt at være ajourført i, hvordan vi kan støtte hinanden.

Godt for os. Og endnu bedre for dem, der tager imod.

NB!

Ansøgningsfristen ligger den 2. juni, men tag kontakt og hør, om der er ledige pladser.

Der holdes konference for kirke med ældre **tirsdag den 2. september kl. 10.00-17.00** på Kursuscenter Brogaarden i Middelfart.

“Hvorfor er folkekirken vigtig i demensarbejdet?”

Pris pr. deltager: 450 kr.

I kan søge om betaling for kursus- og kørselsgodtgørelse via menighedsrådet og provstiet.

Tilmelding via FUV på www.fkuv.dk/kursusprogram/kursus/3127

VOXPOPS

HVAD ER SJÆLESORG FOR DIG?

På stiftsdagen den 15. marts i Roskilde var *Palladius* rundt blandt deltagerne og spørge til, hvad sjælesorg betyder for dem – som ord, som begreb, som indhold, som kirkens opgave. Det kom der en del gode svar ud af.

JETTE SKOVSGAARD
menighedsrådsmedlem,
Sankt Jørgens Sogn, Næstved
Sjælesorg er at samtale med og tage hånd om mennesker, der har forskellige problemer og sorger.

LONE HANSEN
menighedsrådsmedlem,
Sankt Jørgens Sogn, Næstved
Sjælesorg er for mig den tryghed, der ligger i at have en relation til sin præst – inden man har brug for præsten. Jeg har henvendt mig til præsten, fordi jeg vidste, at på et eller andet tidspunkt var der måske brug for det. Og det er utrolig gavnligt.

JESPER LARSEN
menighedsrådsmedlem,
Sankt Peders Sogn, Næstved
Sjælesorg er for mig som menighedsrådsmedlem en af de vigtigere opgaver i folkekirken. Det er en rygrad i folkekirken i dag, måske mere end nogensinde. Jeg mener, det er noget af det, som vi i menighedsrådene bør arbejde mest for. Vi kan være med til at fremme de værktøjer, som vores gejstlige har til rådighed, og give dem et arbejdsmiljø, der gør, at de har overskuddet til den opgave.

MOGENS SLOT NIELSEN
medlem af stiftsrådet
Mit syn på sjælesorgen er farvet af stiftsrådets visionsarbejde, hvor jeg har været med fra dag 0. Sjælesorg er omsorgen for det hele menneske. Vi er virkelig ude på en trosrejse. Det, vi laver her, er vi socialiseret ind i, men det bevæger sig, og folk har brug for kirken.

EMMA MOLIN
menighedsrådsmedlem,
Hjembæk-Svinninge-Kundby sogne
Sjælesorg er, at man taler med præsterne, når man har det svært – uanset om man går i kirke eller ej. Kirkepersonalet træder også til over for de pårørende ved begravelser og bisættelser, men det er jo præsten, der kan hjælpe, når der er andre ting, der er svære.

Konfirmandtræffet – magiske øjeblikke

500 unge stemmer, der i kor siger trosbekendelsen, den 800 år gamle domkirke badet i lysshow, livebandet, hyggesnak over de kreative opgaver kombineret med en højtidelig stemning.

Tekst: Anita Obeling Kring, religionspædagogisk konsulent i Roskilde Stift
Foto: Søren Lagoni

Over tre dage samles op mod 3.500 unge i Roskilde Domkirke til det årlige Konfirmandtræf for at tage del i en uforglemmelig oplevelse. De møder andre på samme rejse, deltager i aktiviteter, der gør trosbekendelsen levende og ser, at folkekirken er langt mere, end de måske havde forestillet sig. I det hele taget er det enormt bekræftende at få de unges tilbagemeldinger, men også at møde mennesker, der kan huske, at de var til Konfirmandtræf for 5, 10 og 15 år siden.

Hvor godt kender du trosbekendelsen?

Temaet for konfirmandtræf 2025 var trosbekendelsen. Det kan jo godt lyde højtflyvende og svært at relatere sig til, når man er 13-14 år, men en af Konfirmandtræffets fornemmeste opgaver er at gøre troen og årets emne levende for de unge mennesker.

- Hvad betyder det, når vi kalder Gud for far?
- Hvilken betydning har det for os, at Jesus kom til jorden, og at vi er Guds elskede børn?
- Hvad betyder det, at kirken er Helligåndens sted?

Konfirmanderne skulle undervejs i Domkirken samle Fadervor, få tegnet et kors i panden og bygge en kirke af små æsker.

Hvad gør det ved en gudstjeneste, at der pludselig er band på?

Konfirmand: Det gør den ungdommelig, og det er også det, jeg synes, konfirmandtræf kan. Det gør ligesom kirken til noget fedt og noget spændende.

Hvad tror du, det gør ved jeres konfirmandhold, at I har været afsted til sådan noget sammen?

Konfirmand: Jeg tror, det er noget, man husker meget langt frem. Og jeg tror også, det styrker lidt i sammenholdet. Ej, så var vi på den tur, og det var fedt. Altid godt når man er afsted på tur sammen.

“Også det med korset der blev tegnet på os. Så føler man sådan, at man er sådan... Jeg ved det ikke. Det var bare fedt at få et korstegn, så føler man, at man har noget af det i sig...”

“Også at vi skal lave noget sammen – lige som det der puslespil med Fadervor og se hvem, der kom først.”

“Det var en fed gudstjeneste, fordi der var rigtig musik.”

“At vi skal lave noget, mens vi går rundt – det er fedt,” var der en, der sagde.

“Ja altså, at vi ikke bare skal høre en masse, men også lave noget sammen,” fortsatte en anden konfirmand.

Meditation med konfirmander

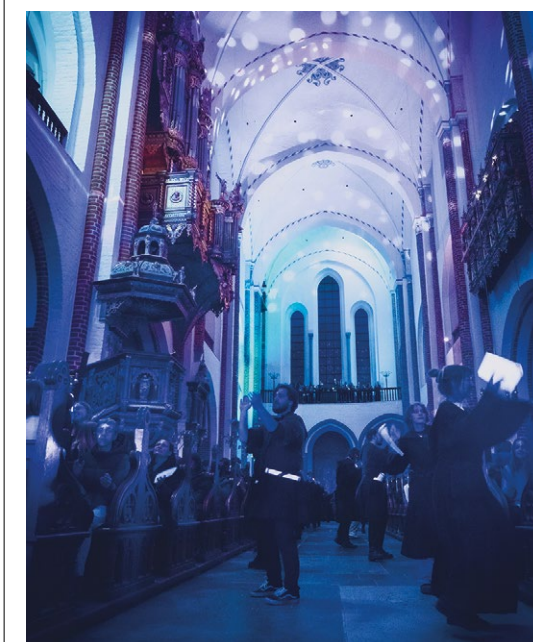
Kan de unge mennesker ligge helt stille på et liggeunderlag i 10 minutter? Meditationsposten kan godt være lidt nervepirrende for konfirmandholdenes voksne ledsagere. Men læs følgende citater fra nogle af årets deltagere:

“Jeg tænkte på det, som hun sagde i højtalerne – bare slappe af og ligge godt. Det var det, jeg tænkte på.”

“Jeg lyttede til, hvad de sagde med vejtrækning og Ånden og det der.”

“Jamen det var meget fedt at skulle ned og lægge sig, i stedet for at stå oppe på sine ben.”

“Det var fedt at få sluppet lidt af og få pulsen lidt ned.”

VOXPOPS

Man kunne koncentrere sig mere, fordi normalt ville det nok være bare stå og snakke. Her var der rigtig meget, der foregik dér og dér og dér – overalt!

Sjovt, at vi skulle løbe ud af kirken med high fives!

Det er spændende, det med at så mange skoler er samlet her på et sted.

Det var fedt. Jeg synes, det var ret fedt, at man kunne bygge noget med sine hænder.

Stiftsdagen 2025

– Fra oldkirken til kirke i dag

Stiftsdagen spændte fra oldkirkens nikænske trosbekendelse fra år 325 til performancegruppen Bevægende Stemmers slørdans og filosofiske samtaler i mørket i 2025.

Tekst: Lars Ulrik Jensen og Otto Lundgaard

Foto: Søren Lagoni

Gudstjeneste i domkirken

Dagen begyndte med en festlig gudstjeneste i Roskilde Domkirke, hvor man i fællesskab fremsagde Den nikænske trosbekendelse, som også står bagest i salmebogen. Anledningen kom biskop Ulla Thorbjørn Hansen ind på i sin prædiken, idet kristenheden nu har haft den trosbekendelse siden år 325. Den har både samlet og splittet kirken i sin 1700 år lange levetid. Mest har den dog samlet, og den vidner om et verdensomspændende trosfællesskab blandt kristne kirker overalt på kloden.

“Hold op,” skriver Kertész, “med at sige, at det onde er uforklarligt. Det onde kan altid forklare sig – har altid en million forklaringer og gode grunde. Nej, det virkelig uforklarlige er det gode”.

– Citat fra biskoppens prædiken

Ole Bjerglund Thomsen, provst i Tryggevælde Provsti, ledte som dagens konferencier deltagerne gennem resten af dagen i Roskilde Kongrescenter.

Biskoppens velkomst

I sin velkomst sagde biskoppen: “Er kirken bygget til at klare de udfordringer, vi står overfor? Ja – ved kriser skal der ikke opbygges noget nyt. Vi skal i folkekirken gøre det, vi gør hver uge. Vi skal stå til rådighed med sjælesorg, nærvær og samtale – i og uden for kirken. Kirken skal være stedet, hvor vi kan mødes på tværs af forskelle og konflikter. Vi sørger for hinanden i kirkens fællesskab. Og via diakonien hjælper vi også dem, der er udenfor.”

Oven på efterårets menighedsrådsvalg var der mange ny ansigter. Ca. 1/3 af de fremmødte var nye, og de blev modtaget med bifald. Der blev understreget, at der er brug for alle gode kræfter i Roskilde Stifts 308 sogne og 339 kirker.

Video på storskærm

Det var tydeligt at mærke på koncentrationen blandt de 450 deltagere i salen, at de små klip fra kirkelivet i stiftets 12 provstier er noget, der optager folk. Her bliver der fortalt om tiltag fra ERFA-grupper for musikfolk til kirkegårdsvandring, demenskor og fængselskor, sorggrupper og økologi. På Roskilde Stifts hjemmeside kan videoerne ses. www.roskildestift.dk/aktuelt/stiftsdag

Palladiuspriser blev uddelt

Førsteprisen gik til “Mødested for unge, der har mistet en nærtstående” i Jacobskirken i Roskilde – et unikt frirum for unge i alderen 15-24 år, der har mistet en forælder eller søskende. Her samles de en gang om måneden til fællesskab, madlavning og aktiviteter – ikke som en klassisk sorggruppe, men som et sted, hvor de kan mødes uden forventninger og være sammen om det, der føles vigtigt.

Havdrup Kirke fik en velfortjent anerkendelse for deres innovative tilgang til at være Grøn Kirke. Kirkegården er forvandlet til en biodivers himmel for insekter med masser af forskellige stauder og en hektar i forlængelse af kirkegården er blevet til en “præsteeng” med vilde blomster, frugttræer og shelters. Med nænsom græsslåning og nul pesticider har de skabt en ny form for kirkegård, der både er bæredygtig og inviterer til ro og eftertanke.

Else-Marie Høgstrup fra Vindinge blev hædret for sin livslange indsats for folkekirken. I mere end 30 år har hun været en drivkraft i distriktsforeningen for Greve-Solrød, Køge, Lejre og Roskilde provstier og har samtidig ydet en stor indsats i menighedsrådet i Vindinge – særligt i forbindelse med børnegudstjenesterne, hvor hun og hendes mand har været en central del af arbejdet.

“Det er givtigt for mig at læse om det og høre fra andre, hvad tro er for dem”.

– Rune Klan

Glimt fra en samtale om tro

Der var mange guldgruber, dybe bemærkninger og god humor i Stiftsdagens dialog mellem Anne-Grethe Bjarup Riis og Rune Klan, der mødtes i en samtale om tro.

“Taknemmelighed har noget med tro at gøre. Paraplyen: Gud gør, at det hele hænger sammen. Jeg skal tage mig sammen. Jeg skal leve nu. Der er noget livsbekræftende i at føle sig taknemmelig.”

– Anne-Grethe Bjarup Riis

INTERVIEW

KURS – kursus og kompas til kristendommen

Jeg har sat lederen af stiftets satsning på voksenundervisning stævne til en samtale om KURS: Carsten Mulnæs, der er sognepræst i Lyngø og Vester Broby sogne ved Sorø, er dertil kursusleder for KURSakademiet og KURSSaloner.

Tekst: Lars Ulrik Jensen
Foto: Privatfoto

Hvorfor hedder det KURS? Og hvad er det?

KURS er en forkortelse af KristendomsUndervisning Roskilde Stift. Navnet fortæller selvfølgelig, at der er tale om et kursus. Men med et ordspil antydes det også, at undervisningen kan give et kompas fra ideernes verden – måske til en ny kurs. “Teologi for voksne” er nu biblet frem over hele landet. Så der findes noget tilsvarende i alle ti stifter undtagen København, som har Folkeuniversitetet. Stiftsrådet finansierer KURS og står bag strategien. Det er kristendomsundervisning og handler om at trænge dybere ned i sagen. Det er et tilbud til den, der ønsker at blive klogere på, hvad vi egentlig tror på. Man går i kirke og lytter til en prædiken. Men det kan også være en gevinst at få noget baggrundsviden: Hvorfor er Paulus f.eks. så vigtig? Og hvad med de store spørgsmål? Og etikken? Kirken

har 2000 års historie, der har bragt os derhen, hvor vi er nu. I KURS vil vi formidle viden om alt dét.

Hvem, tror du, især er interesseret i at deltage i KURS?

Teologi er ikke kun for teologer. Det er naturligvis ikke alle, der har brug for lige netop dén undervisning, KURS tilbyder, men mange efterspørger den! Vi husker Ateistisk Selskabs buskampagne, hvor Gud er en mand på en sky. De fleste ved, at der ikke er mange, der tror på den slags, heller ikke i folkekirken. Alligevel går de fleste stille med deres tro. Måske fordi man er bange for at møde kritik eller fremstå naiv. Kan man stå til regnskab over for den, der stiller spørgsmål? Også hvis det er én selv? Det er en gammel tanke, at troen søger indsigt. Jeg søger ikke at forstå for at kunne tro. Men i både Salonerne og Akademiet håber vi, at dybere indsigt i, hvad vi tror på, opstår gennem viden.

Hvad er forskellene på de forskellige grene af KURS?

Der er tre spor eller genrer – Intro, Saloner og Akademi.

KURSSintro er som en kvik-guide til kirken. Der ansættes hele tiden nyt personale i folkekirken, men det er ikke altid let at orientere sig i et så symbol-ladet rum som kirkens og gudstjenestens. Intro indfører medarbejdere i de underforståede koder i kirken.

KURSSaloner er et tilbud om at tænke sammen med en dygtig formidler: Hvad vil det hellige sige? Død, krig, ateisme? Vi har religiøse konflikter i samtiden – giver kristendommen pejlemærker at orientere sig efter? Der vil være spisning og foregå to oplæg på hver en halv time. Samtalen vil tage form som et tænksomt spil med spilleregler som i en selskabsleg, hvor man bliver klogere – også af det man hører sig selv sige.

KURSakademi er som en højskole over 3 år, med 48 moduler à 2,5 time. Det kan minde om universitetet eller netop folkeuniversitetet. Her får man mulighed for at få at vide, hvad præsten ved. Der er i princippet ikke noget, som præsten har lært, som ikke alle skal have adgang til. Vi arbejder sådan med stoffet, at de fleste kan være med. Til forberedelse er der små relevante tekster fra 2000 års tro og tænkning. Man kan få noget ud af det uden forberedelse, men får selvfølgelig mest ud af at læse lektier og fordybe sig. De fleste ønsker netop dét.

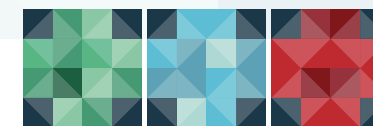
Hvorfor er det præster, som underviser?

Det er vigtigt, at KURSisterne mærker, at det faglige stof har eksistentiel betydning. Underviseren har selv noget på spil. En præst, der underviser, har troen med. Den er ikke bare staffage. Det er mærkbart, siger deltagerne, at det er sjælesørgere, der underviser i, hvorfor vi skal vide det her. Biskoppen lægger i øvrigt vægt på, at præster aldrig stopper med at studere. KURS giver præsterne som undervisere mulighed for at formidle det, de fortsat i embedet har tilegnet sig af teologisk viden. Præstegårdsteologi betyder at være sjælesørger i “teologisk eksistens”.

Har KURS noget at gøre med stiftsrådets og biskoppens vision om, at kirke i vor tid er “Sjælesorgens Kirke”?

Sjælesorg gælder det hele menneske. Vi er jo både handlende, følede og tænkende mennesker. Det kan være en udfordring, når vi går fra bønnens henvendelse til Gud i 2. person til at omtale Gud som 3. person. Men man behøver altså ikke at være naiv

for at være troende, og der er ingen grund til som troende at frygte historisk-kritisk tænkning. I gudstjenesten har jeg et jeg-du forhold til Gud i lovsang, bøn og meditation. Men vi lever også et liv med brug af forstanden. Og det er vigtigt, at tro ikke er at ofre intellektet. I stedet giver troen netop mening – for tanken.

På stiftets hjemmeside er der mulighed for at tilmelde sig KURSSaloner og KURSakademi, hvor programmerne også er tilgængelige sammen med præsentationer af underviserne.

4 KURSSaloner koster 600 kr. samlet eller 200 kr. enkeltvis. Undervisningen i KURSSaloner foregår i Lyngø Sognelade ved Sorø på torsdag aftener kl. 17.30-21.00

KURSakademi er et treårigt forløb. Hvert års forløb koster 1.500 kr.

Undervisningen i KURSakademi foregår i Holsted Kirke i Næstved på lørdage kl. 9.00-15.00. Frist for tilmelding er 12. september 2025.

Hvorfra fik du lyst til at bruge 8 hele lørdage på at læse teologi?

A: Fremragende at Roskilde Stift har oprettet KURS projekterne og på den måde får skubbet liv i det folkekirkelige fællesskab.

B: Personligt har jeg altid interesseret mig for historie og kristendom og har undervist i fagene i gymnasiet og på HF, så da min lokale præst gjorde mig opmærksom på projektet, var det bare at springe til.

C: Og det er jo altid opløftende at være sammen med ligesindede om det, der interesserer os.

Hvad var det mest overraskende du oplevede i undervisningen?

A: At underviserne har været så gode både fagligt og pædagogisk. Jeg er hver gang gået opløftet hjem og været både underholdt og er blevet beriget med ny viden.

B: At medkursisterne har været så engagerede. Man siger, at positive sociale relationer giver et langt liv. Så vi må blive meget gamle.

Gør akademiet noget godt for din egen tro og kirkegang.

A: Min barnetro er i hvert fald ikke blevet anfægtet. Tværtimod. Sætter pris på, at stoffet formidles historisk kritisk med det udgangspunkt, at vores kristne trosgrundlag er udgangspunktet.

B: Samtidig også fået lyst til lidt mere kirkegang og høre præstens tolkning af dagens tekst og også at deltage lidt mere aktivt i menighedslivet.

Ansigt til ansigt med troen

Tekst og foto: Søren Lagoni

Ansigt til ansigt med troen

En vinterdag træder en kristen, en muslim og en jøde ind i 9. klasse på Klostermarksskolen i Roskilde. De er der ikke, fordi de er præster, prædikanter eller lærere, men fordi de er mennesker med hver deres tro. De er en del af projektet *DinTro-MinTro*, der gennem samtaler med børn og unge ønsker at nedbryde fordomme om religion og bidrage til et mere tolerant samfund.

“I må spørge mig om alt,” siger Isak Altschul, der er 21 år, studerer på universitetet og som fun fact afslører, at han elsker at komponere elek-

tronisk musik. Og – nå ja – så er han jøde og tror på Jahve, eller som det staves korrekt: JHWH (hebraisk har ikke vokaler).

Han sidder i et klasselokale på Klostermarksskolen, omgivet af drenge og piger fra skolens 9. klasse. Han er iført kalot og har et tørklæde over skuldrene. Eleverne spørger oprigtigt og nysgerrigt:

“Tror du virkelig på eksistensen af en gud? Vil du gifte dig med én, der ikke er jøde? Er du omskåret?”

“De fleste elever, jeg taler med, har aldrig mødt en jøde,” fortæller Isak.

“Uvidenhed kan føre til fordomme, mistillid og modstand. Jeg føler et stort ansvar for at repræsentere min religion og vise, at religion ikke er farligt – og at vi troende er ligesom alle andre mennesker. Jeg synes, det er stærkt, at vi står her sammen: islam, kristendom og jødedom. Det viser, at selvom vores tro er forskellig, så er vi nysgerrige på hinanden og på, hvordan vi hver især ser verden. Helt grundlæggende er vi jo alle først og fremmest mennesker.”

Det er ikke så tit, man møder nogen, der er så – hvad hedder det – religiøse

Eleverne fra 9. klasse har sammen med deres kristendoms lærer forberedt besøget ved at lave plancher med spørgsmål til hver af de tre religioner. Efter en kort introduktion af Hamza (muslim), Isak (jøde) og Martha (kristen), sætter eleverne sig i grupper og bruger deres spørgsmål til at starte samtalerne.

Mathilde, Sofia, Kalle og Oscar virker alle ret begejstrede for besøget.

“Jeg synes, det her var meget mere spændende, end når vores lærer står og fortæller – eller når man googler en religion. For det er bare information: ‘Hvad gør alle jøder?’ eller ‘Hvad gør alle muslimer?’ Her får man lov at høre, hvad de her mennesker selv tror på. Man kunne kigge dem i øjnene – det er ikke så tit, man møder nogen, der er så... hvad hedder det... religiøse,” fortæller Kalle.

Sofia supplerer:

“Jeg tror ikke, jeg har fået en større forståelse – men jeg har fået mere

respekt. De er meget åbne overfor, at andre måske mener noget andet – men det her er bare den tro, der passer bedst til dem.”

“Jeg havde spørgsmål om Adam og Eva, og jeg synes, det var rart, at hun ikke troede 100 % på det, men også sagde, at der var lidt science over det,” griner Mathilde.

“Man tror måske, at de synes, deres religion er den eneste rigtige – men de var meget åbne for, at andre også kunne have ret. Det var fedt,” siger Oscar.

→ Læs mere & bestil et besøg.
www.dintromintro.dk

Religiøse er ikke alle ekstremister og ortodokse

Lærke Breum-Sandager underviser i kristendom på Klostermarksskolen og er initiativtager til besøget. Det er ikke første gang, hun benytter sig af tilbuddet – og det er der flere vigtige grunde til, fortæller hun. Især én føles mere aktuell end nogensinde:

“Der er en tendens til, at verden bliver mere og mere dem-og-os-agtig. Det er ekstremterne, der sætter dagsordenen. Sådan har det sikkert altid

været, men det her projekt viser, at der findes noget midt imellem. At religioner ikke er hinandens modsætninger. At troende og ikke-troende ikke er hinandens modsætninger.”

Men for at kunne bygge bro, skal vi mødes og være nysgerrige på hinanden, mener hun.

“Eleverne har brug for at møde rigtige mennesker, som faktisk er religiøse – for det er meget

Lærke Breum-Sandager

fjernt for mange af dem. Det er vigtigt, at de forstår, at bare fordi man er religiøs, er man ikke et tilbagestående menneske, der lever i en hule. De her er veluddannede mennesker, som lever helt almindelige liv – og som tør sige højt, at de tror på noget. Det ændrer perspektivet for mange, er jeg sikker på.”

Hun slår fast, at det bestemt ikke er sidste gang, hun booker et besøg.

“Det giver mig håb”

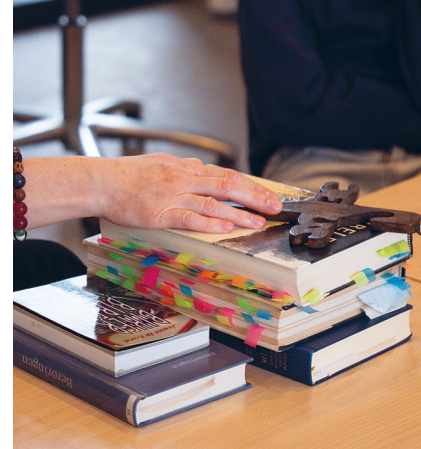
Hamza Ali er jurist, og som fun fact afslører han for skoleeleverne, at han kan tale 5 sprog. Han er muslim, og deltager frivilligt i projektet DinTro-MinTro, fordi det giver ham håb – og fordi han selv lærer af samtalerne.

“Jeg tror, vi vækker de unges interesse, fordi vi ikke bare er en lærebog. Vi er levende mennesker, som praktiserer det, vi tror på. Det giver en helt anden form for relation og en anden samtale, som kan bryde med de stereotyper, mange – især sociale – medier forstærker.”

“Jeg kan faktisk ikke huske, at jeg nogensinde er gået fra et skolebesøg uden at være oprigtigt glad og fyldt med håb om, at vi kan arbejde hen imod en verden, hvor vi – på trods af forskelligheder – kan leve side om side med respekt.”

Kunstterapeut og teolog Martha Væggemose er enig med Hamza. Hun er kristen og mener, at det er vigtigt, at de unge oplever, at tro er levende – og at det ikke er noget, de skal

skamme sig over eller “putte” med. At troen faktisk kan give værdi til deres liv:

“Det er ikke alt i Bibelen, som jeg altid synes giver lige god mening – og det er helt okay. Det er, fordi vi altid er på vej i vores liv og dermed også på vej i vores tro. Tro indeholder både ting, der kan frustrere, og ting, der kan give fred,” fortæller hun.

“DinTro-MinTro betyder meget for mig. Vi skal formidle noget af det, som børnene og de unge ikke bare kan læse sig til i en lærebog. Det er et stort ansvar og en stor forventning at leve op til. Jeg er næsten altid nervøs, før vi skal på – men også taknemmelig og glad bagefter. For det her gør en forskel – det kan jeg mærke.”

Fra venstre: Martha Væggemose, Hamza Ali og Isak Altschul.

INFORMATION

VIDSTE DU ...

Der er valg i folkekirken igen i år

Til efteråret er der valg til provstiudvalget, stiftsrådet og bestyrelsen for Landsforeningen af Menighedsråd. Her et år efter menighedsrådsvalget, hvor de valgte er godt i gang med at arbejde for deres lokale folkekirke, får nye såvel som gamle 'rødder' mulighed for at øge deres indflydelse – ikke kun lokalt i Provstiet, i Stiftet og på landsplan.

Valg til stiftsrådet

Valget foregår sideløbende med valg til provstiudvalg. For menighedsrådene er det et vigtigt valg, fordi stiftsrådet styrker det regionale kirkeliv i stiftet. Til valgmødet for provstiet skal der derfor findes kandidater til stiftsrådet. Stiftsrådet vælges – ligesom menighedsrådet – for en fireårig periode. Det nye råd tiltræder den 1. november.

En af stiftsrådets vigtigste opgaver er at udskrive det bindende stiftsbidrag. På vegne af menighedsrådene skal det bestyre hovedparten af kirkernes og præsteembedernes kapitaler.

Rådet arbejder indgående med folkekirkens strategi. Det nuværende stiftsråd arbejder i øjeblikket med netop at omlægge strukturen, så udvalgene afspejler, at vi er kirke i vor tid.

➔ *Stiftsrådet består af stiftets biskop, domprovst, en repræsentant for stiftets provster, tre repræsentanter for stiftets præster samt en menighedsrepræsentant fra hvert provsti.*

Valg til provstiudvalget

Menighedsrådene opfordres til aktivt at finde egnede kandidater, så man sikrer et velfungerende provstiudvalg.

Provstiudvalgets vigtigste opgave er at forvalte kirkens lokale økonomi dvs. kirkeskatten i kommunen, og fordele den mellem sognene på baggrund af budgetsamrådet.

Provstiudvalget kan også være omdrejningspunkt for samarbejdet om fælles målsætninger, kommunikation og regnskabsføring på tværs af provstiets sogne.

➔ *Kontakt det siddende provstiudvalg, hvis du vil vide mere. Oplysninger om de nuværende udvalg findes på provsti.dk*

➔ **FOR MERE INFORMATION**
menighedsraad.dk/om-os/bestyrelsen/stil-op-i-2025/

Valg til bestyrelsen for Landsforeningen af Menighedsråd

På Landsforeningens delegeretmøde den 13. – 15. juni skal der vælges ny bestyrelse. Fristen for opstilling som kandidat til bestyrelsen for Landsforening for Menighedsråd er overskredet.

Men du kan stadig få meget indflydelse ved at involvere dig i din lokale distriktsforening.

Landsforeningen af Menighedsråd arbejder for at skabe gode vilkår for de lokale kirker gennem politisk arbejde og eksterne repræsentationer i en række folkekirkelige organisationer og arbejdsgrupper.

Landsforeningens store indflydelse sker i tæt samarbejde med bl.a. biskopperne, stifterne, kirkeministeriet og præsteforeningen i mange forskellige projekter og sammenhænge. Landsforeningen er også med i politiske høringer og har en vigtig stemme, når der skal træffes kirkepolitiske beslutninger.

➔ *Bestyrelsen består af 14 lægekandidater og 6 gejstlige. Det er Landsforeningens lokale afdelinger, distriktsforeningerne, der opstiller kandidaterne – både læge og gejstlige.*

Vi fejrer Skaberværket den 21. september i Roskilde

Den 21. september kl. 13.00–18.00 inviterer den grønne endagsfestival Skaberværk til en dag med inspiration, fællesskab og handling under temaet "Fra klima-angst til handlekraft".

Kl. 13.00 begynder festivalen med to workshops: Ét spor, der vil skabe grøn handling – med fokus på energi-optimering og omlægning af kirkens jorder til vild natur – og ét spor med fokus på spiritualitet i naturen.

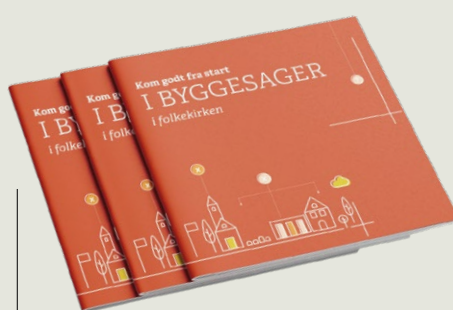
Kl. 15.00 åbner biskoppens have med aktiviteter for både børn og voksne – og mulighed for mad og drikke.

Kl. 17.00 kulminerer dagen med en festgudstjeneste for Skabelsen i Roskilde Domkirke.

Mere information følger på stiftets hjemmeside og Facebookside.

STIFTETS PRÆSTER OG PROVSTER LØBER DHL

Igen i 2025 deltager Roskilde Stifts præster og provster i årets DHL-Stafet, når den løber af stablen mandag den 25. august i Fælledparken. Frist for tilmelding for den løbende gejstlighed er mandag den 30. juni.

Man kan komme godt fra start i byggesager

"Kom godt fra start i byggesager" er en guide til, hvordan menighedsrådet kan gribe en byggesag an på en god og effektiv måde. Guiden giver et overblik over, hvem der gør hvad i byggesager, hvorfor vejen kan være kringlet, og hvordan menighedsrådet kan gennemføre en konkret byggesag effektivt.

Menighedsrådsmedlemmer kan let orientere sig om, hvordan man kommer godt fra start i byggesager ved at gå ind på Folkekirkens Intranet – Vejledninger – Folkekirkens bygninger og arealer – og finde punktet 'Nyttig viden og links'.

Folkekirken er på Roskilde Festival med pauserum Den 28. juni – 5. juli 2025

Folkekirken skaber i år pauserummet Rest & Reset på Roskilde Festival i Camp Øst for alle, der har brug for stilhed og ro, nærvær og fordybelse.

I pauserummet kan man finde ro og få en pause midt i festivalens mange aktiviteter og koncerter. Der er også

Du er inviteret til Landemode

Onsdag den 18. juni kl. 10.00 i Roskilde Domkirke

Alle stiftets præster, menighedsrådsmedlemmer, ansatte og frivillige er inviteret til en flot anlagt gudstjeneste i Roskilde Domkirke og efterfølgende reception i Palægården med lidt til ganen og maven. Kom og mød andre kirkeligt interesserede folk på tværs af sogne og provstier.

Landemodet er en stolt tradition, som blev skrevet ind i Danske Lov i 1683 og er løbet af stablen onsdag inden Sankt Johannesdag (som der står i Danske lov) – eller sankthansdag, som vi kalder den i dag.

Senere på dagen mødes alle stiftets provster for at drøfte aktuelle emner, der vedrører kirken af i dag.

mulighed for meditation eller en samtale om det, der har betydning. Biblioteket har sørget for et hjørne til dem, der mangler ro til at læse.

Pauserummet er blevet til i samarbejde mellem folkekirkens stifter i Roskilde, København og Helsingør.

– Klumme –

Af Eva Smedegaard Eland, teologisk stiftskonsulent i Roskilde Stift

*Jeg holder af hverdagen
Mest af alt holder jeg af hverdagen
Den langsomme opvågning til den kendte udsigt
der alligevel ikke er helt så kendt
Familiens på en gang fortrolige og efter sønnens fjernhed fremmede ansigter
Morgenkyssene
Postens smæld i entréen
Kaffelugten
Den rituelle vandring til købmanden om hjørnet efter mælk, cigaretter, aviser –
Jeg holder af hverdagen...*

Dan Turèll holdt af hverdagen. Digtet "en hyldest til hverdagen" fra 1984 bevidner det.

Jeg har også gjort mig umage, det meste af mit liv, for at holde af hverdagen. Jeg mindes mig selv som ung mor. Stående, endnu engang, i supermarkedskøen med helt fyldt indkøbsvogn. Det ene barn i klapsædet indrettet på selve indkøbsvognen – med ansigtet mod mig. Nogenlunde indenfor kontrol. Det andet barn i autostolen placeret oppe i indkøbsvognen. Gudskelov stadig sovende. Halvt begravet i mælkekartonner, poser med kartofler, bleer, og køkkenrulle. De to store piger højt hvinende, formodentlig susende rundt, et eller andet sted i butikken. Helt ude af min, ja måske bare helt ude, af kontrol. Klokken alt for mange allerede. Langt inde i ulvetimen.

Stående der i køen. Langsomt, men sikkert på vej op mod det smalle sted lige inden kassen, hvor der altid er hængt alt muligt op for at lokke svage sjæle. Til at købe lakridser, tandstikker, batterier, kondomer, vingummier. Lokke små fedtede børnefinger, der for længst er klistret ind af den allerede for fortærede mælkesnitte. Til at gribe ud efter hvad som helst. Der ser spændende ud.

Stående der i køen. Træt. Sulten. Små-irriteret. Husker jeg stadig. Som var det i går. At tænke tanken. Du kan lige så godt insistere på, at også lige nu, er kvalitetstid. Uanset, hvordan det mærkes. Og om lidt, så skal der fyldes bil og autostole. Tømmes bil. Fyldes køleskab. Laves mad. Spises. Børstes tænder. Puttes. Og det kan du også lige så godt beslutte dig for. Er kvalitetstid. Vigtig tid. God tid. Din tid. Vores tid. For sådan er det. Det meste af tiden.

Jeg kan huske aftner. Stående og børste tænder på barn nummer fire. Og fortælle barnet, at det lige så godt kunne nyde det. For det her ville gentage sig to gange om dagen. For altid. Hver dag. Nyd det. Vi er sammen. Hold af hverdagen. Den er din og min.

Jo. Jeg gør mig umage for, altid, at holde af hverdagen. Også når den er på godt gammeldags århusiansk. Træls.

Dan Turèll har bestemt ikke levet for-gæves. Jeg holder faktisk af hverdagen. OG
Jeg elsker pinse.

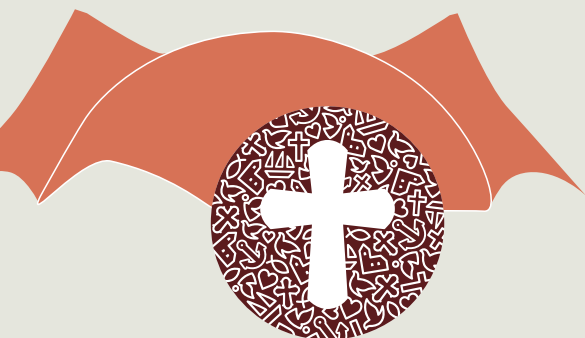
Jeg ikke alene holder af pinse. Jeg elsker Pinse. Der er noget helt utroligt dejligt over pinsen. Lige så vanskelig Helligåndens virke måske er at få greb om og formidle konkret og forståeligt Lige så vidunderligt fornyende, mystisk, svævende, mild og kraftfuld på samme tid, er pinsen også. Pinsen bliver aldrig hverdag for mig. Den er og bliver en fest. I virkeligheden skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at lade den vare ved langt ind i Trinitatis-tidens uger. Ind i hverdagene mellem trinitatis-søndagene. For pinsen er til for at berige hverdagen. Hverdagen gives guddommeligt liv med Guds ånde. Beåndes af Gud. Dan Turèll holdt af hverdagen. Jeg prøver også at holde af hverdagen. Men jeg kan slet ikke lade være med at elske pinsen. For det er pinsen, der gør hverdagen til noget særligt. Hver dag.

Pinse er magisk
Forunderlig
Hvirvlende
Vidunderlig
Den løfter os, beriger os, forhåbentligt forfører den os

Som Lars Busk Sørensen skriver i sin pinsesalme: "Nu er det åndens lyse tid" fra 1995:

*Nu er det Åndens lyse tid
og kærlighedens sommer,
der midt i verdens onde strid
og kulde bare kommer.
Nu ånder Gud
på sind og hud
og vækker vore viljer
– som solen græs og liljer.*

Glædelig pinse... lad den vare ved på alle dage – lige indtil advent.

*“Det er en stund
til at modtage.
Den åbne hånd
rakt ud for at
tage imod.”*

**Ulla Thorbjørn Hansen,
biskop over Roskilde Stift**

ROSKILDE STIFT

PRÆDIKEN- PAUSE

Teologien er ikke noget, som præsterne er færdige med, fordi de har bestået en teologisk embedseksamen. Teologien følger præsterne livet igennem.

Fem af præsterne i Roskilde Stift har i 2024 fået bevilget studieorlov og har i tre måneder haft mulighed for at fordybe sig i et emne, som de har fundet relevant for dem selv og det kirkelige liv i eget sogn. Deres arbejde med teologien er der kommet fem spændende og meget varierede indlæg ud af, som I kan læse i stiftets årlige udgave af magasinet "Prædikenpause", som snart kan læses på stiftes hjemmeside.

